

[Breckmann]

fordeler sig igen omtrent i dette forhold: skolevæsenet sluger ca. 20 pct., socialvæsenet ca. 30, sundhedsvæsenet ca. 17, forsvar og søværn ca. 25, og de sidste ca. 10 pct. går til administration. Og ligesom hidtil bliver dette tilskud det kommende år overflyttet til vedkommende konti på Færøerne måned for måned, krone for krone. I administrativ henseende er der kun sket meget små forandringer de sidste 35 år.

Men for at få disse 700 mill. kr. i deres rette perspektiv hjælper det måske at nævne, at Grønland med ca. samme befolkning som Færøerne får tre og en halv gang så stort tilskud som Færøerne, delvis på grund af Grønlands geografiske størrelse med tilsvarende infrastrukturelle behov, delvis på grund af Danmarks dårlige koloniale samvittighed, men måske mest på grund af, at Færøerne heldigvis fik sit hjemmestyre 30 år før Grønland gjorde.

Det danske statstilskud til Færøerne misforstås stadig væk som en økonomisk afhængighed, snarere end hvad det virkelig er, nemlig en forældet og utidssvarende ordning af vore to landes økonomi og mellemværender. Dette øremærkede og dryppende tilskud til danskhedens vedligeholdelse på Færøerne bliver til stadighed bebrejdet os eller brugt af samhörighedens disciple både her i Danmark og på Færøerne både som politisk gulerod og som stok.

Samhörighedens underdanige tilhængere har aldrig kunnet bevise, at Færøerne ikke kan klare sig uden tilskuddet eller med et mindre tilskud, men det er lige så svært for tilhængerne af større selvbestemmelsesret at bevise, at Færøerne helt eller delvis kan stå på egne ben i alle henseender trods en nedskæring af tilskuddet. Hvad der derimod sagtens lader sig bevise, er, at ethvert skridt i den rigtige selvbestemmelsesretning, der altid har været fulgt af de dystreste spådomme om undergang, kun har ført til øget økonomisk aktivitet i det færøske erhvervsliv.

Alle spådomme om økonomisk ulykke er uden undtagelse blevet gjort til skamme af den efterfølgende udvikling. Uden den nationale selvtilid ville Færøernes økonomiske liv være langt mindre udviklet, end det er i dag, og øernes befolkning betydelig mere fåtallig. Desuden ville det danske statstilskud være langt større og være en udpræget social understøttelse til et hensygnende liv på øerne.

I stedet for vil bruttonationalproduktet på Færøerne det kommende år overstige de 5 mia kr. eller 7 gange det danske statstilskud. Færøernes offentlige indtægter eksklusive tilskuddet beløber sig i det kommende år til ca. 2.000 mill. kr. eller 3 gange tilskuddet. Med andre ord udgør bevillingen kun en fjerdedel af alle offentlige – og det vil sige inklusive tilskuddet – indtægter og udgifter for Færøerne.

Det må derfor kunne siges med overbevisning, at trangen til større selvansvar, medindflydelse og selvbestemmelse er årsagen til statstilskuddets trods alt relativt ringe betydning.

Den færøske økonomi har meget at takke vort initiativrige erhvervslivs virkelyst for. Den, der respekterer historiens kendsgerninger, ved, at kampen for vort folkelivs beståen har været og er historien om et lille folks stadige og stædige forsøg på at slå vand ud af stenklippen. Til trods for de mest mærkværdige karakteristikkere af vor økonomi fra udenlandsk ekspertviden bevidner kendsgerningerne stadig væk, at det umulige alligevel lader sig gøre, når blot viljen og sejheden er stærke nok.

Vor udlandsgæld bliver stadig brugt som målestok for afgrundens dyb. Den er nu 3.000 mill. kr. og vil ved det kommende års slutning ligge på ca. 4.000 mill. kr. på grund af det kommende års planlagte investeringer i erhvervslivet.

Men det offentliges gæld er relativt mindre i dag end for 4 år siden, og de private investeringer beløber sig i det kommende år til ca. 1.500 mill. kr. mod de offentlige på kun 500 mill. kr., og eksporten i år bliver nu anslået til mindst 1.500 mill. kr. eller i hvert fald lige så stor som i fjor.

Der er dog stadig væk så meget, der presses på for at blive forandret. Jeg tænker her især på en modernisering af tilskudssystemet, så det bliver mindst lige så tidssvarende som det, der er mellem stat og kommuner her i landet. Færøerne må selv have dispositionsret over et bloktilskud, der kan nedfryses og relativt nedtrappes over en årrække. Dette argument vil jeg her gentage.

En afklaring af spørgsmålet om overtagelse af undergrunden, måske i forbindelse med bloktilskud, er stadig tiltrængt og bør kunne fås i orden, især nu, hvor man har fundet